

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Vår referens
Erik Gustaf Ageberg

2020-06-12

s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sf.@regeringskansliet.se

Er referens/Dnr
S2020/01478/SF

Remissvar

Promemorian Inkomstpensionstillägg (Ds 2020:7)

Företagarna noterar att organisationen inte inbjudits att lämna synpunkter på det rubricerade förslaget. Företagarna känner sig trots detta manade att påtala följande.

Promemorian innehåller förslag om ett inkomstpensionstillägg – en ny pensionsförmån ska införas i socialförsäkringsbalken. Inkomstpensionstillägget utgör ett tillägg till den inkomstgrundade allmänna ålderspensionen. Tillägget får betalas ut till dem som har arbetat ett helt arbetsliv med låg lön och syftar till att höja pensionerna för denna grupp. De pensionärer med en allmän pension mellan 9 000 och 17 000 kronor kan få som mest 600 kronor ytterligare per månad.

Företagarnas kommentarer

Risk att systemet mister sin legitimitet

Sedan 1 januari 2020 är det i praktiken ingen skillnad i inkomst mellan de som jobbat hela livet till låg lön och de som inte jobbat alls eftersom regeringen valt att höja garantipensionen och bostadstillägget. Resultatet av detta är att det i princip inte lönat sig att ha arbetat till låg lön, jämfört med den som inte har arbetat alls. Den som arbetat drabbas relativt den som inte arbetat.

Som ett försök att rätta till detta föreslås nu ett nytt bidrag. I praktiken innebär Inkomstpensionstillägget en ny socialförsäkring. Finansieringen via statsbudgeten innebär att regeringen bryter mot den tidigare principen om att pensionssystemet ska vara självfinansierat och autonomt. Det är ett avsteg från 25 år av stabilitet. Principen om självfinansieringen som varit styrkan i pensionssystemet har nu upphört.

Företagarna ser det som problematiskt att detta förslag om en ny socialförsäkringsförmån innebär ett så drastiska avsteg från bärande principer i systemet att systemet riskerar mista sin legitimitet.

Tillägget bör vara tillfälligt

Ambitionen måste vara att utöka det egna ansvaret för sin egen pension och framtida försörjning. Den grupp som arbetat till låga inkomster och som nu uppbär en relativt låg pension kan eventuellt behöva assisteras genom en förmån liknande ett temporärt Inkomstpensionstillägg. Skulle ett sådant Inkomstpensionstilläggs införas krävs en tydlig slutpunkt för när bidraget ska vara utfasat.

Medelåldern har ökat med flera år sedan det nya pensionssystemet infördes, men stora delar av befolkningen går fortfarande i pension innan 65. En tumregel Pensionsmyndigheten använder sig av är att pensionen ökar med 6 till 11 procent per månad om förmånstagaren går i pension ett år senare.¹ Det är värt mer än 600 kr i månaden. Företagarna välkomnar därför införandet av riktåldern. Denna åtgärd, tillsammans med ett tillfälligt tillägg, kan förbättra läget för de mest utsatta grupperna innan yrkeslivet förlängs.

Informationsinsatser om pension

Svenska företagare har dålig kunskap om pensionsvillkor för företagare. Hälften anser sig ha dålig eller obefintlig kunskap medan endast en av tio företagare anser sig ha mycket god kunskap. Trots att var femte företagare är oroad eller mycket oroad över sin ekonomiska trygghet vid pensionen, så är två av fem företagare trygga eller mycket trygga gällande den ekonomiska tryggheten vid pensionen. Mest oroad är soloföretagare.²

Företagarna anser att medborgarens egenmakt bör stärkas och ansvaret för den egna tryggheten med den. Därför bör informationsinsatser om den egna pensionen och framtida försörjningen öka.

Konsekvenser

Promemorians konstaterande att förslagen inte har några konsekvenser för Sveriges företag visar på en oförståelse för hur bidrag och arbete hör samman.

Dessvärre är det därför inte möjligt att ta ställning mer i detalj till promemorians förslag utan en mer genomarbetad konsekvensutredning.

Datum, enligt ovan

Erik Gustaf Ageberg
Näringspolitisk expert

Daniel Wiberg, Ekon.dr.
Chefsekonom t.f. Samhällspolitisk chef

¹ Pensionsmyndigheten.

² "Företagarpensioner", Företagarna (2020).